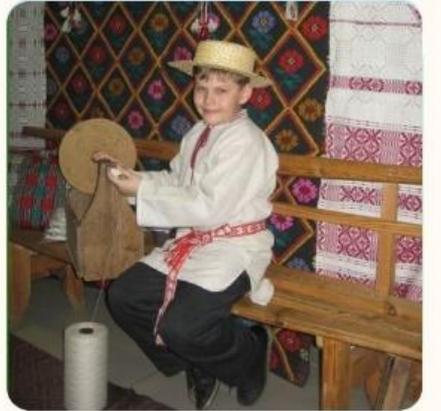
The background image features a variety of traditional folk crafts. On the left, there is a white fabric with intricate red and white geometric embroidery and a fringed edge. Next to it is a roll of similar patterned fabric. In the center, a green braided cord is visible. To the right, a vibrant orange tassel with white threads hangs from a piece of multi-colored woven fabric. The overall scene is set against a wooden surface, suggesting a workshop or a display of handmade goods.

ФОРМИРОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ УЧАЩИХСЯ ПОСРЕДСТВОМ ПРИОБЩЕНИЯ К ТРАДИЦИОННЫМ НАРОДНЫМ РЕМЁСЛАМ

БЕРЕЗИНА НАТАЛИЯ КОНСТАНТИНОВНА,
ДИРЕКТОР ГОСУДАРСТВЕННОГО УЧРЕЖДЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ
«СТАРОДОРОЖСКИЙ ЦЕНТР ДЕТСКОГО ТВОРЧЕСТВА
«СВЕТЛИЦА» ИМЕНИ И.Н. СТАСЕВИЧА»

ДАСЛЕДЧЫ ПРАЕКТ
“Гліняная цацка. Хатнія жывелы”

Творчы праект

Сакавік

Люты

Май

Чэрвень

Ліпень

Жнівень

«СПРАДВЕЧНАЕ КОЛА ЖЫЦЦЯ»

Лістапад

Жнівень

Верасень

Кастрычнік

Лістапад

Студзень

Сакавік

УПРАВЛЕННЕ АДУКАЦЫІ МІНСКАГА АВАБЫКАНКАМА

Абласны этап рэспубліканскага конкурсу
 «Выхаванне на аснове традыцый
 беларускага народа.
 Беларуская народная цацка»

ДЫПЛОМ

II ступені

ЎЗНАГОРДЖАЕЦЦА

Барысоўская Анастасія,
 навучэнка
 ДУА «Старадарожскі цэнтр дзіцячай
 творчасці “Святліца” імя І. Н. Стасевіча»

Намінацыя «Сучасная цацка»

Начальнік упраўлення Г. М. Казак
 2017

УПРАВЛЕННЕ ОБРАЗОВАНИЯ МИНСКОГО ОБЛАСПОЛКОМА

Областной этап республиканской
 выставки-конкурса детских
 художественных проектов
 «Справедлиное завтра»

ДИПЛОМ

II степени

НАГРАЖДАЕТСЯ

народная студия декоративно-
 прикладного творчества
 «Выжигание по дереву и ткани»
 ГУО «Стародорожский центр детского
 творчества “Светлица”
 имени И. Н. Стасевича»,
 педагог **Филиппина С. В.**

Номинация
 «Коллективный художественный проект»

Начальник управления Г. Н. Казак
 2018

Учреждение образования
 «Национальный центр художественного творчества
 детей и молодежи»
 Министерства образования Республики Беларусь

ДИПЛОМ

Республиканской выставки-конкурса
 детских художественных проектов
 «Справедлиное завтра»
 выставки декоративно-прикладного творчества
 учреждений дополнительного образования детей и молодежи,
 имеющих звание «Народный» («Образовый», «Заслуженный»)

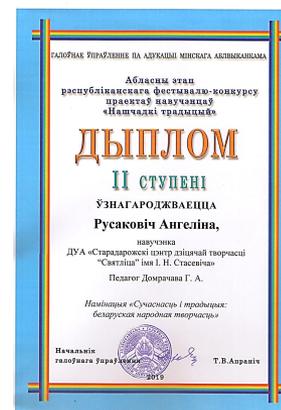
НАГРАЖДАЕТСЯ

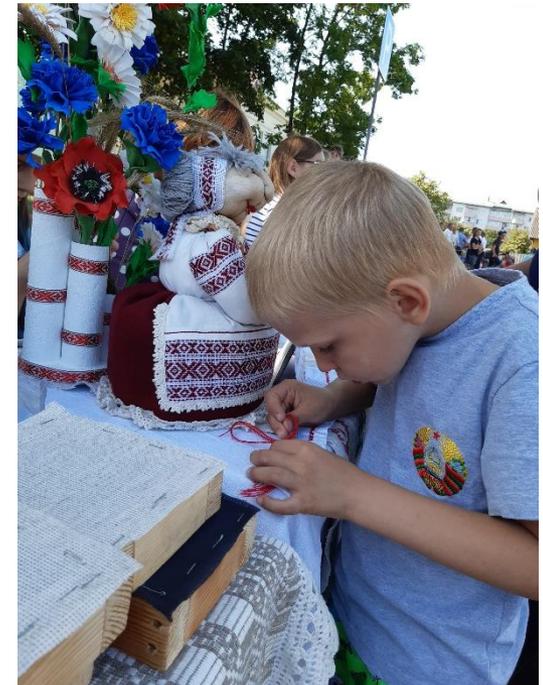
народная студия
 декоративно-прикладного творчества
 «Выжигание по дереву и ткани»
 Стародорожского центра детского
 творчества «Светлица»
 имени И. Н. Стасевича

за реализацию художественного проекта
 «Арматурный аполон «Справедлиное колесо жизни»
 в номинации «Иновация»

Педагог **Филиппина Светлана Владимировна**

Директор Н. В. Васильченко
 Минск 2018

Аплікацыя саломкай па палатне (саламяныя дываны)

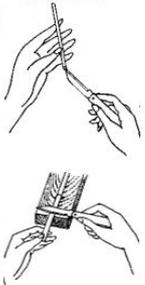
Даступнасць матэрыялаў, нескладанасць інструментаў, адносна прастата работы з імі робяць аплікацыю саломкай даступным заняткам для ўсёй урочніцы.

Неабходнай умовай якаснай працы з'яўляецца правільна арганізаванае, добра асветленае праца. Спецыяльнага складанага абсталявання не патрабуецца, дастаткова вялікага ўстойлівага стала з роўнай гладкай паверхняй. На ідэальнай паверхні будзе лепш адзінаццаць годзі саломкі інструменты, шаблоны ды падлажкі.

Чысціць саломкіны, разразаць іх, разгладжваць на стужкі можна звычайным сцівоўракам, лязо якога не павіна мець шчарбы і павіна быць дастаткова вострым. Патрэбны таксама маніжорыя нажніцы, пэндзікі для лаку і клею, лінейка, вугольнік, алоўкі, капіральнае папера.

Асноўным матэрыялам для аплікацыі – звычайнай саломкі. Можна выкарыстоўваць жытніцу, аўсянку, ячменную, спаліненую яе для асветлення, аўсянкі і ячменны. Наймактыўней саломку трэба ў дзіўна-жытніцы ў перадыт таварнай саломкі – воскавай саломкі, калі павінае навішчына колас.

Жытца ўручную сярпом ці настрыжаныя нажніцамі сціблы віжам у сіпаткі і прасушваем два-тры дні. Далей сціблы разбіраем па каленцах, пры дапамоце нажніц ці накі адрэаем каласы і лісце. Для аплікацыі ў асноўным выкарыстоўваецца два сярэднія часткі сцібла. Сартуем сціблы па даўжыні, таўшчыні, колеру і захоўваем у сухім, цёлым месцы. Спачатку саломку започаваем вадою (для гэста дастаткова загарнуць яе на некалькі хвілін у вільготную тканіну), каб сцібло не крэхнулася пры разгладжванні ў стужку. Апошняя лепш рабіць сцівоўракам. Саломіну (каленца) трымаем у левай руцэ, нож – у правай, сцібло расшчэпам ад себе, удавоўж валокнаў (мал. 1а). **Разгладжваем саломіну калянамі на адрэаным брусок і прымаціваем нажом у напалову ад себе (мал. 1б). Каб саламяная стужка была кожнай і адзінаццёй, неабходна зрабіць гэта некалькі разоў. – спачатку з уважлівага боку, пасля – з**

Мал. 1. Падрэўтка сцібла саломкі да работы: а – расшчэпленне, б – расшчэпленне

Набіўка дывану (дывановая вышыўка)

Дывановая тэхніка вышывання (само слова вышыванне паходзіць ад слова шыць, гэта значыць працаваць іголкай) выканаецца метадам працягвання ніткі праз тканіну спецыяльнай набіўнай іголкай. Вышыўка набіўнай іголкай адрозніваецца ад вышыўкі ў звычайным разуменні, бо тут на адным, адваротным боку працы атрымаюцца шыўкі, якія нагадваюць машыны радок, таму з вывароту ўсе плоскае, а на другім застаюцца невялікія пльецы, стварачоць эфект намыстага ручніка, але ў буйным маштабе. Другімі словамі, іголка прабілае выруб з адваротнага боку, каб стварыць пільца на правым боку.

Набіўная іголка мае вострыя, колбу і ручку. Парадным часткай іголки лічыцца яе касы зрэз. У канцы іголки ёсць вушка для ніткі. Дына лятлі выстаўляецца з дапамогай спецыяльнага рэгулятара, размешчанага на ручцы іголки.

Да таго як з'явіліся заводскія набіўныя іголки, умельцы рабілі іх з медыцынскіх іголак для кроўпільні, у канцыку якіх правядуваўлі дадатковую дыранку, а потым садзілі на пустаўную трубочку. Дына шыўка рэгулявалася гузікамі, якія шчыльна насобаліліся на аснову іголки. Занесіт ніткаўсавальніка выкарыстоўвалі дрот.

Для асновы дывана патрэбна лязкая грубая шчыльная тканіна (пажадана лён), альбо канва раўнамернага пераплалення (не абавязкова новая) і вязальныя ніткі. Ніткі павіны быць такой таўшчыні, каб лёгка хадылі ўнутры іголки. Ніткі можна браць любыя, у тым ліку тым, што не паддаюцца для вязання па якасці кароткія, іроўныя, тонкія, сітэтычныя, тым, што засталіся пасля распаўсюду іголкаў – небуды рэчы і г.д., чым больш каларовая тама нітка, тым больш магчымаея зрабіць адметны дыван. Колыцьсць нітка залежыць ад памеру дывана, але ўсе роўна іх патрабуецца шмат, таму што аб'ёмнасць, пухнацсць дывана ствараецца за кош пільцаў з правага боку выраба.

Не абцясіць для вышывання ў дывановай тэхніцы і без пільцаў, у якіх замацоўваецца тканіна з абраным малюнкам. Занесіт палец можна выкарыстоўваць падранік, на які стэларан набіваецца тканіна.

Малюнак наносіцца на тканіну да пачатку вырабу задуманай рэчы. Малюнак паддыае любы, галоўнае, злучаецца з каларовай гамай і знайсці прадметныя ніткі.

Аэўлыя патрабаванні да вышыўкі
Тканіна-аснова пры замацаванні ў пільцах павіна быць добра нацягнута, без правісання. Каб пільцам зрабіць тканіна, пільца павіна быць то неабходна яе падцягнуць.

Вышыўка процягам

Аснова вышыўкі процягам – шво «наперад іголку», у якім шыўкі і праменькі паміж імі маюць розную даўжыню. Узор утвараецца пэўнай колькасцю паралельна пракладзеных шыўкоў, іх чаргаваннем і праменькаў пэўнай даўжыні. Тэхніка «наперад іголку» прадуладжвае атрыманне на адваротным боку негатыўнай выявы ўзору. Такім чынам, процяг – дубіравава вышыўка.

Аэўлыя патрабаванні да вышыўкі
Вышывальную нітку трэба працягваць на патрэбную даўжыню строга удавоўж ніткі тканіны, пры гэтым нацягванне рабочей ніткі павіна быць крыху слабейшым, чым у тканіны, каб шыўкі ляжалі на тканіне вольна і не сцягвалі яе.

Максімальная даўжыня шыўкоў, якая вылічваецца па нітках, не павіна перавышаць 15 мм, каб шыўкі ляжалі роўна ў патрэбным напрамку і не біталіся.

Кожны наступны рад трэба выканоаць праз адну нітку тканіны паралельна папярэдняму.

Таўшчыню ніткі для вышывання трэба падбіраць такім чынам, каб яна была дастатковай для прыкрывання праменькаў паміж радамі. Пры выкананні шыўкоў неабходна счыць за тым, каб вышывальная нітка не скручвалася.

Та тэхніцы выканання адрозніваецца падоўжны процяг («нашыванне доўжэе», «нашыванне удавоўж») і папярочны («нашыванне папярочнае», «нашыванне ўпоперак»).

Падоўжны процяг
Вышыўка падоўжным процягам уяўляе сабой арнаментальную паласу, утвараюную пэўнай колькасцю швоў «наперад іголку», пракладзеных удавоўж паласы. Узор пры гэтым з'яўляецца ў шырыню, таму ў арнаментальных палосках вышытых падоўжным процягам, звычайна выкарыстоўваецца адна-два арнаментальных матыаў. Большая іх колькасць ускладняе выкананне вышыўкі, бо ўсе матывы трэба пачынаць вышываць адначасова.

Узор для вышыўкі падоўжным процягам можа быць утвораны двума спосабамі. У першым выпадку адзін рад узору аддавае аднаму праходу вышывальнай ніткі, схема шыўкоў у кожным радзе ніжэйца. У другім выпадку адзін рад узору аддавае некалькіх (дзвун-трох) адзюльквым

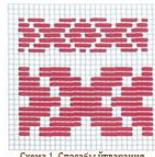

Схема 1. Спосабы ўтварэння ўзору для вышыўкі падоўжным процягам

Выбар саламянага дыванка

Запісаная са слоў *Марыі Міхайлаўны Рускавец, народнай майстры Рэспублікі Беларусь (в. Быхаў Сяроддаражскага раёна)*

Матэрыялы і інструменты: саломка (лець за ўсё для вырабу іхавыякі аманой павінае ячменная саломка ў час яе спеласці), ашываная фарба (жываца і вядзенас колераў), вада, вонка, клей ПВА або мукка, разведзеная з вадою, газета, кавадок, лак на воднай аснове, адрэаным падранік, лыжачка або баваўняная тканіна чорнага ці карычневага колеру, шыкя ножык, палец вышыўчына нажніцы, малюнак (эска), шаблоны кожнага элемента, адрэаным калячка, пэндзікі, стэларэ з калянамі.

Парадак выканання работы

Крок 1

Падрыхтаваныя (прасушаныя, разабраныя па каленцах) сціблыны фарбуем. Для гэстага разводзім ашываную фарбу цёплай вадою (раствор рытуецца згодна з прыкладзенай інструкцыяй), кладзем туды саламяныя сціблыны (фарбавальнік павінен пакрываць усю саломку, а каб саломка не ўсплывала, прыскаем яе грузам) і вытрымліваем 2-3 гадзіны. **Потым замочываем фарбу ў посуд з фарбай абавязна вонка: дастаём саломкі з раствора, ставім стэларэ і каб сціблыны не**

Крок 2, 3

Пакуль саломка мяккая, робім з яе саламяныя стужкі: разразаем саломіну нажом удавоўж валакна і адрэсоўваем гарачым прасан да таго часу, пакуль саломка не высыхне.

Выбар дыванка ў тэхніцы «набіўка дывану» («дывановая вышыўка»)

Распрацавала педагог дадатковай адукацыі *Галіна Анатольеўна Дамрачава!*

Прылады і матэрыялы:
грубая тканіна альбо канва,
ніткі,
нажніцы,
падранік або пільца,
ніткаўсавальнік,
набіўная іголка,
клей ПВА,
пэндзік.

Парадак выканання работы

1.Шчыльна нацягваем канву на падранік. Наносім малюнак алоўкам, фламастэркам – з дапамогай капіры, ад рукі і г.д. Бок з малюнкам – гэста адваротны бок будучага дыванка.
2.Запраўляем нітку ў набіўную іголку з дапамогай ніткаўсавальніка. Для гэстага заводзім ніткаўсавальнік унутры іголки і вывадзім яго з боку ручкі. Усоўваем нітку ў ніткаўсавальнік і выцягваем яго назад, пакуль нітка не з'явіцца на канцыку іголки. Выцягваем нітку з ніткаўсавальніка. Устаўляем ніткаўсавальнік у вушка канчыка іголки з адваротнага боку зрэза. Усоўваем нітку і зноў выцягваем яго назад. Здымаем ніткаўсавальнік, устаўляючы канчык ніткі даўжыней каля 2 см. З дапамогай спецыяльнага рэгулятара, размешчанага на ручцы іголки, ставім патрэбную дыну шыўка.

Выбар завушніцы тэхніцы «вышыўка процягам»

Распрацавала педагог дадатковай адукацыі *Марына Анатольеўна Шаўцова*

Для выканання завушніцы спатрабацца наступныя матэрыялы:
канва белая,
ніткі для вышывання чырвонага колеру,
ніткі белага колеру,
іголка,
нажніцы,
клей,
шабаны,
схема вышыўкі.

Парадак выканання работы

1.Выразаем з канвы два квадрата памерамі 6х6 см.
2.Вышываем на квадратах ніткамі чырвонага колеру арнамент швом «наперад іголка» згодна з малюнкам. Для гэстага даступныя па 1 см знізу і злева з адваротнага боку пэндзікачы невялікія часткі ніткі, вывадзім іголку на правы бок. Гэта будзе пачатак працы.
3.Гукам іголку справа налева, падполіваючы нітку тканіны ў адпаведнасці з малюнкам, пракаладаем нітку па ўсёй даўжыні першага раду. **Затым пераварочваем выраб на 180° і выканоаем другі рад ў адваротнай напрамак.**

СТАРАДАРОЖСКИ РАЁН МІНСКАЙ ВОБЛАСЦІ,
вёска Шапчыцы
Вышыўка процягам на рукавах кашулі

СТАРАДАРОЖСКИ РАЁН
МІНСКАЙ ВОБЛАСЦІ,
вёска Церабуты

Вышыўка процягам на намітках

СТАРАДАРОЖСКИ РАЁН МІНСКАЙ ВОБЛАСЦІ, вёска Крываносы
Вышыўка процягам на фартухах

СТАРАДАРОЖСКИ РАЁН
МІНСКАЙ ВОБЛАСЦІ

Вышыўка процягам на рушніках

ФОТАКАТАЛОГ ТКАЦКІХ ВЫРАБАЎ МАЙСТРОЎ СТАРАДАРОЖСКАГА РАЁНА

ПОСІЛКІ

Посілка, 4-я шпалева тэкстыла, мятрыкалы – баваўна, воўна.
Дзмітрый Марыя, в. Паставычы.

Посілка, выкладанне, мятрыкалы – баваўна, воўна.
Дзмітрый Марыя, в. Паставычы.

2

АБРУСЫ

Абрус, 4-я шпалева тэкстыла, аздабленне – фінляндскія кветкі, кутасі, мятрыкалы – лён, баваўна.
Ульяна Варвара, в. Пасока.

Фрагмент абруса.

65

РУЧНІКІ

Ручнік, выкладанне, аздабленне – кветкі, выкладанне ў фінляндскім стылі, мятрыкалы – лён, баваўна.
Людзіслава Ганца, в. Пруцы.

9

НАМІТКІ

Намітка, 2-я шпалева тэкстыла, вышыўка процілеглым, мятрыкалы – лён, воўна.
Засяваля Кірдун Марыя, в. Курманьчыцы.

Фрагмент наміткі – вышыўка процілеглым

74

КАШУЛІ ЖАНОЧЫЯ

Жаночы кашуля, 2-я шпалева тэкстыла, вышыўка процілеглым, мятрыкалы – лён, баваўна.
В. Рабац.

Фрагмент дэкара кашулі.

77

АНДАРАКІ

Андарак, 4-я шпалева тэкстыла, мятрыкалы – баваўна, воўна.
В. Рабац.

Андарак і шальбоўнік, 2-я шпалева тэкстыла, мятрыкалы – баваўна.
В. Шаўчэцкі.

79

ФАРТУХІ

Фартух, 2-я шпалева і шпалева тэкстыла, мятрыкалы – лён, баваўна.
Засяваля Кірдун Марыя, в. Курманьчыцы.

81

ПЯСЫ

Пас: шытва на нугу, мятрыкалы – лён, воўна.
Старадарожскі раён.

Пас, шытва на нугу, мятрыкалы – лён, воўна.
Старадарожскі раён.

84

**Гмельянава
Надзея Паўлаўна**

Надзея Паўлаўна нарадзілася ў вёсцы Рухава Старадарожскага раёна. Вышываць кражымкам пачала яшчэ ў школьныя гады. Гэтаму рамяству яе навучыла маці.

Зараз Надзея Паўлаўна да заслужаным займацца сваёй любімай справай у яе хаце часу. Малюючы для сваіх вышыванак майстрыха стварае сама, ці перадае іх іншым вырабаў, журналаў. Надзея Паўлаўна зараз пачала захапляцца такой вышывай як "сандангер". Усе вырабы, якія вышылае майстрыха, гэта сурэтыкі, ручнікі, сканеры выкарыстоўваюцца ў быту. Надзея Паўлаўна вельмі добра ведае шматлікіх. Усе кажуць да сваіх вышыванак сцягла сама. Жанчына дарыць іх сваім родным, сёбрам і проста знаёмым. Майстрыха прымае актыўны ўдзел у жыцці народнага клуба майстроў "Спадчына". Неаднаразова вырабы Надзеі Паўлаўна, як майстра па вышываю, дэманстраваліся на выставах народнай творчасці ў горадзе Старая Дарогі.

**Майстры
на вышыўцы**

**Праташчык
Зоя Макараўна**

Зоя Макараўна нарадзілася ў вёсцы Сопка. Вышываць пачала ў школьныя гады, а гэтаму рамяству яе навучыла маці. Зараз майстрыха на пенсіі, таму займацца сваёй любімай справай, вышывай гляджу, часу хапае. Малюючы для сваіх вышыванак, яна стварае сама, ці перадае іх іншым вырабаў. Усе вышытыя рэчы: ручнікі, сурэтыкі, сканеры, шторы на вокны і дзверы, якія вышылае Зоя Макараўна, выкарыстоўваюцца ў быту. Майстрыха з'яўляецца актыўным членам народнага клуба майстроў "Спадчына". Зоя Макараўна неаднаразова прымае ўдзел у раённых, абласных і рэспубліканскіх мерапрыемствах. Яна з'яўляецца дыпламантам у намінацыі "За лепшую хатнюю калекцыю твораў" вышыўкі ў II і III рэгіянальным свяцеконкурсе вышыўкі і плазменне пласоў "Узельніца" (2007г., 20013г.), удзельніца рэспубліканскай выстаўкі кірашчу рамястваў "Горад майстроў" (2009г.); "Слуцкі пояс" (2013г.). Акрамя гэтага афармлялася персанальныя выстаўкі яе вышываных вырабаў. Неаднаразова яе работам ўпрыгожвалі выстаўкі народнай творчасці і ў Старадарожскім СЦКіВЧ. Зоя Макараўна пастаянна ўдзельнічае ў раённых выстаўках конкурсу "Вясельным ручнікі".

**Праташчык
Аляксандра Аляксееўна**

Аляксандра Аляксееўна з дзяцінства займалася ткацтвам і вышывай. Гэта майстэрства яна атрымала ў спадчыну ад маці. Майстрыха - пастаянная ўдзельніца фестываляў-кірашчоў, свецка-конкурсуў па ткацтву. Яна з'яўляецца пераможцай Рэспубліканскага фестываля-кірашчоў "Вясномы букет". Яе работам экспанаваліся на сваёй працягнутой вёсцы "Дажынікі", штогоднай выстаўцы Беларускага Саюза Майстроў "Каліжым узорам". Менавіта творца сама і Праташчык - Дзяснінскі дасягоў прадастаўляла Старадарожскаму на IV абласным фестывалі сямейнай творчасці "Самы майстры славішча". Аляксандра Аляксееўна ўнесла вялікі ўклад у захаванне і развіццё ткацтва на Старадарожчым, за што ў 2011 годзе ёй было прысвоена ганаровае званне "Народны майстар Беларусі". Яна Праташчык Аляксандра Аляксееўна занесена ў "Кнігу народнай славы" Старадарожскага раёна. Аляксандра Аляксееўна з'яўляецца актыўным членам народнага клуба майстроў "Спадчына". Неаднаразова вышываных вырабаў Аляксееўна дэманстраваліся на выставах народнай творчасці ў Старадарожскім СЦКіВЧ, а таксама на мерапрыемствах ронага ўзроўню, якія праводзіліся ў г. Старая Дарогі. Аляксандра Аляксееўна пастаянна ўдзельнічае ў раённых выстаўках конкурсу "Вясельным ручнікі".

**Пархімовіч
Ніна Андрэеўна**

Ніна Андрэеўна нарадзілася ў вёсцы Рухава Старадарожскага раёна ў шматдзетнай сям'і. Вышываць пачала яшчэ калі хапіла ў школу, у гэтаму дзяснін. Гэтаму рамяству яе навучыла ў маці, а яшчэ маці навучыла Ніну і шмат. Зараз Ніна Андрэеўна на пенсіі, таму часу займацца сваёй любімай справай хапае. Малюючы для вышыўкі майстрыха стварае сама, ці перадае іх іншым вырабаў, журналаў. Захвалюе Ніна Андрэеўна зараз вышываным карцін і вясельным ручнікоў. А яшчэ майстрыха асабліва тэжыку бісераліччэння. Усе вырабы, якія вышылае Ніна Андрэеўна выкарыстоўваюцца ў быту. Жанчына дарыць іх сваім родным, сёбрам і проста знаёмым. Майстрыха з'яўляецца актыўным членам народнага клуба майстроў "Спадчына". Неаднаразова вырабы Ніна Андрэеўна, як майстра па вышываю, дэманстраваліся на выставах народнай творчасці, якія праводзіліся ў г. Старая Дарогі. Акрамя гэтага афармляюцца персанальныя выстаўкі яе вырабаў. Сакрэтыкі сваёй майстэрства, Ніна Андрэеўна шыра дзеліцца з усімі жадачымі.

**Спадар
Валянціна Леанідаўна**

Валянціна Леанідаўна працуе дырэктарам Старадарожскага сельскага Цэнтра культуры і вольнага часу, з'яўляецца майстрам па ткацтву. Сваё майстэрства яна атрымала ад маці ў дзяцінстве ад маці. Затым пераняла вопыт у народнага майстра Беларусі Аляксандра Аляксееўна Праташчык. Вырабы Валянціны Леанідаўна неаднаразова дэманстраваліся на раённых мерапрыемствах. Удзел Валянціны Леанідаўна ў VII-м абласным свяцеконкурсе "Матчыны кросны" 2017 года будзе дэбютам. Майстрыха старанна рыхтуеца да ўдзелу, рыхтуе калекцыю хатніх работ.

**Лазур
Надзея Іванаўна**

Надзея Іванаўна працуе дырэктарам Шчыткавішкага культурна-досувага цэнтра. Свае веды яна атрымала ад імавядульчых каванульчых у Давыдзінай Вольгі Міхайлаўны, якія праводзіліся на базе ДУК "Старадарожскі цэнтр рамястваў" і непазнадна ў Шчыткавішкім культурна-досувым цэнтры. Вырабы Надзеі Іванаўна неаднаразова дэманстраваліся на раённых выставах народнай творчасці. Удзельнічала ў VI рэгіянальным свяцеконкурсе "Матчыны кросны".

**Майстры
на ткацтву**

**Рудакоўская
Наталля Аляксандраўна**

Наталля Аляксандраўна працуе кіраўніком народнай майстэрні па ткацтву пры ДУК "Старадарожскі цэнтр рамястваў". Пераняла майстэрства ткацтва ў Вольгі Міхайлаўны Давыдзінай. Наталля Аляксандраўна перадае свае навуцы і вопыт у школе майстэрства па ткацтву для дарослых, для тых, хто цікавіцца народным, традыцыйным рамяством. Тут праводзіцца заняткі, майстар-класы, семінары. Наталля Аляксандраўна заўсёды павінае свой прафесійны ўзровень на народнай творчасці праз самаудакмяненне і вывучэнне метадычнай літаратуры. Ручнікі і сурэтыкі Наталлі Аляксандраўны дэманстраваліся на мерапрыемствах ронага ўзроўню: міжнародным фестывалі мастацтваў "Славянскі базар", міжнародным свяце польскай культуры; міжнародным спартыўным фестывалаў "Тонка легенд - звызды біатлона за мир"; удзельніца Рэспубліканскага фестываля-кірашчу рамястваў "Вясномы букет", абласнога святаў "Слуцкі пояс", міжнародным спартыўным фестывалаў "Тонка легенд - звызды біатлона за мир"; удзельніца Рэспубліканскага фестываля-кірашчу рамястваў "Вясномы букет", абласнога святаў працягнутой вёсцы "Дажынікі" і інш. А ўдзел Жанны Мікалаеўны ў VI рэгіянальным свяцеконкурсе майстроў ткацтва "Матчыны кросны" быў адзначаны асобным дыплом у намінацыі "Самы доўгі ручнік". Жанна Мікалаеўна член народнага клуба майстроў "Спадчына", актыўна прымае ўдзел у жыцці калектыва.

**Паўлава
Жанна Мікалаеўна**

Жанна Мікалаеўна працуе майстрам-металістам па ткацтву ў ДУК "Старадарожскі цэнтр рамястваў". Свой вопыт і ўменне Жанна Мікалаеўна перадае гуртоўным, якія наведваюць гурток па ткацтву пры Цэнтры рамястваў. Разам з сваім кіраўніком гуртоўным неаднаразова прымалі ўдзел у раённых мерапрыемствах, дзе на выставах народнай творчасці праводзілі майстар-класы па ткацтву. Вырабы майстрыкі дэманстраваліся на мерапрыемствах ронага ўзроўню: міжнародным фестывалі мастацтваў "Славянскі базар", міжнародным свяце польскай культуры; міжнародным спартыўным фестывалаў "Тонка легенд - звызды біатлона за мир"; удзельніца Рэспубліканскага фестываля-кірашчу рамястваў "Вясномы букет", абласнога святаў рамястваў "Мішчыны шлях ад рук бабўлі", дыплом I ступені III абласнога свята-конкурсу "Мішчыны шлях ад рук бабўлі", V рэгіянальнага свята-конкурсу "Матчыны кросны". Акрамя гэтага яна ўдзельнічала ў абласным конкурсе па ўзнаўленні народнага каштоўна "Традыцыйна кашоў Мішчыны", дзе атрымала дыплом III ступені. Вырабы майстрыкі дэманстраваліся на мерапрыемствах ронага ўзроўню: міжнародным, рэспубліканскім, абласным; міжнародным фестывалі мастацтваў "Славянскі базар"; міжнародным свяце польскай культуры; міжнародным спартыўным фестывалаў "Тонка легенд - звызды біатлона за мир"; удзельніца Рэспубліканскага фестываля-кірашчу рамястваў "Вясномы букет", абласнога святаў працягнутой вёсцы "Дажынікі" і інш.

**Давыдкіна
Вольга Міхайлаўна**

Вольга Міхайлаўна працуе дырэктарам ДУК "Старадарожскі цэнтр рамястваў". Пераняла майстэрства ў народных майстроў Ташчыны Рагораўны Міхалькевіч і Марыі Аляксандраўны Волкавай. Вырабы дэманстраваліся на шматлікіх раённых, абласных, рэспубліканскіх і міжнародных мерапрыемствах. Яна з'яўляецца лаўрэатам I рэгіянальнага свята-конкурсу "Мішчыны шлях ад рук бабўлі", дыплом I ступені III абласнога свята-конкурсу "Мішчыны шлях ад рук бабўлі", V рэгіянальнага свята-конкурсу "Матчыны кросны". Акрамя гэтага яна ўдзельнічала ў абласным конкурсе па ўзнаўленні народнага каштоўна "Традыцыйна кашоў Мішчыны", дзе атрымала дыплом III ступені. Вырабы майстрыкі дэманстраваліся на мерапрыемствах ронага ўзроўню: міжнародным, рэспубліканскім, абласным; міжнародным фестывалі мастацтваў "Славянскі базар"; міжнародным свяце польскай культуры; міжнародным спартыўным фестывалаў "Тонка легенд - звызды біатлона за мир"; удзельніца Рэспубліканскага фестываля-кірашчу рамястваў "Вясномы букет", абласнога святаў працягнутой вёсцы "Дажынікі" і інш.

КАРТА ТРАДИЦИОННЫХ РЕМЁСЕЛ СТАРОДОРОЖЧИНЫ

СБОРНИКЪ
РЕЦЕНЗИИ ПРОЧУТЫХ ДѢЛЪ И СЛУЖЕБНОСТИ ВИДИТЕЛЬНЫМЪ НАДѢЖИМЪ
Томъ XLIV, № 1.

И. А. Сербовъ.

БѢЛОРУССЫ-САКУНЫ

Краткія этнографическія очерки.

ПЕТРОГРАДЪ.
ТАИРОВАЯ ПЕЧАТНИЦА САНКТИ ПЕТЕРБУРГА.
Вып. 100, 10 К.
1916.

Я. САХУТА

БЕЛАРУСКАЕ НАРОДНАЕ ДЭКАРАТЫўНА-ПРЫКЛАДНОЕ МАСТАЦТВА

ТОМ
5
КНИГА 2
Цэнтральная
Беларусь

О. А. Рабцова
З. М. Зинка
БЕЛОРУССКИЙ
НАРОДНЫЙ
КОСТЮМ

крой,
вышивка
и декоративные швы

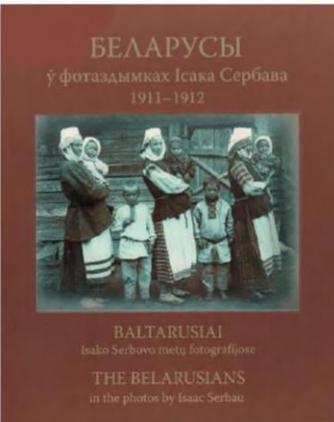

В. П. ФАДЗЕЕВА
БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ
ВЫШЫўКА

С. А. ЛАВРИШЧЭНКА
БЕЛОРУССКИЙ
НАРОДНЫЙ
ТЕКСТИЛЬ

Художественные основы,
выполнение,
использование

БЕЛАРУСЫ

ў фотаздымках Ісака Сербав
1911–1912

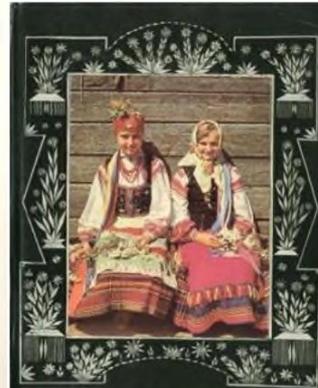

BALTARUSIAI

Isako Serbavo metu fotografijoje

THE BELARUSIANS

in the photos by Isaac Serbau

БЕЛАРУСКАЕ НАРОДНАЕ АДЗЕННЕ

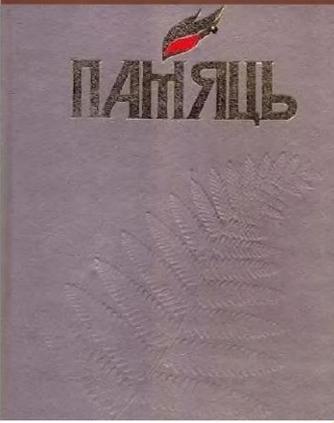

Марыя Вінікава
Паліна Богдан

ТРАДЫЦЫЙНЫ
БЕЛАРУССКИЙ
КОСТЮМ
ТРАДЫЦЫЙНАЕ
БЕЛАРУСКАЕ
САСТУЖА

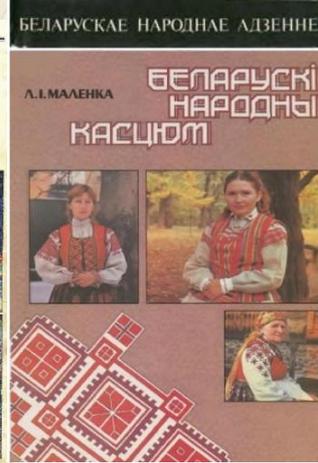
ТРАДЫЦЫЙНАЯ БЕЛАРУСКАЯ
ВЫШЫўКА

ПАМ'ЯЦЬ

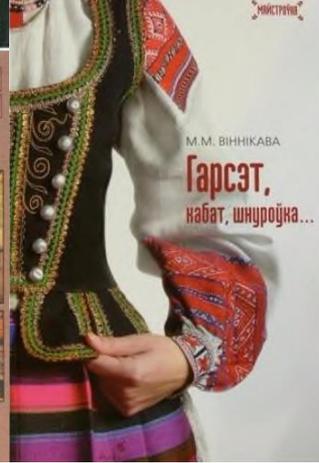

НАРОДНЫЯ МАСТАЦКІЯ РАМЁСТВЫ БЕЛАРУСІ

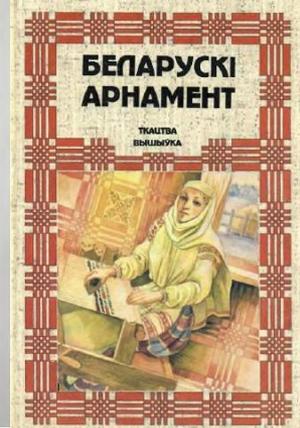
Л. І. МАЛЕНКА

БЕЛАРУСКІ НАРОДНЫ КАСЦЮМ

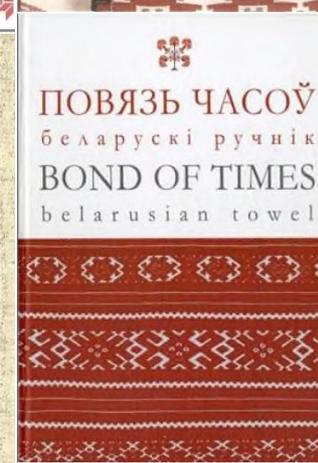
М. М. ВІНІКАВА

Гарсэт, набат, шнуроўка...

БЕЛАРУСКІ АРНАМЕНТ

ТРАЦЬЦА
ФАДЗЕЕВА

ПОВЯЗЬ ЧАСОЎ

беларускі ручнік

BOND OF TIMES

belarusian towel

ТРАДЫЦЫЙНЫЯ РАМЁСТВЫ СТАРАДАРОЖЧЫНЫ

ПРАГРАМА АБ'ЯДНАННЯ ПА ІНТАРЭСАХ

ПЕРШЫ ГОД НАВУЧАННЯ

Задачы:

пазнаёміць з гісторыяй і традыцыямі вышыўкі процягам, аплікацыі саломкай, ткацтва паясоў, дыянавай вышыўкі як відаў відаў дэкаратыўна-прыкладной творчасці Беларусі;

даць паняцці арнаменту і стылізацыі ў дэкаратыўна-прыкладным мастацтве;

навучыць прыёмам вышыўкі процягам, аплікацыі саломкай, ткацтва паясоў на дошчачках, дыянавай вышыўкі;

даць уяўленне аб сутнасці творчага праекта і этапах работы над ім.

Вучэбна-тэматычны план

№ п/п	Назва раздзелаў і тэм	Колькасць гадзін		
		Усяго	Тэорыя	Практыка
	Уводны занятак	2	1	1
1.	Вышыўка процягам	46	14	32
1.1.	Вышыўка – адзін з самых старажытных спосабаў арнаментальнага тканя, яе паходжанне, гістарычныя карані	4	2	2
1.2.	Вышывальныя матэрыялы і прыналежнасці. Тэхнічныя прыёмы беларускага вышывання.	14	4	10
1.3.	Арнамент	6	2	4
1.4.	Вышыўка процягам	22	6	16
2.	Ткацтва паясоў	38	12	26
2.1.	Ткацтва як від рамяства	4	2	2
2.2.	Паясы ў традыцыйнай культуры беларусаў	6	2	4
2.3.	Тканне пояса на дошчачках	28	8	20
3.	Аплікацыя саломкай	28	8	20
3.1.	Вытокі і традыцыі выкарыстання саломкі ў народным дэкаратыўна-прыкладным мастацтве. Паняцце аплікацыі. Асноўныя віды аплікацыі саломкай	4	2	2
3.2.	Стылізацыя	6	2	4
3.3.	Саломка як вырабны матэрыял. Аплікацыя саломкай	18	4	14
4.	Дыянавая вышыўка	20	6	14
4.1.	Дыянавая вышыўка як від дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва	4	2	2
4.2.	Правэс стварэння мастацкіх вырабаў (дыяванкаў, пано) у тэхніцы «дыянавая вышыўка»	16	4	12
5.	Праектная дзейнасць	8	2	6
	Выніковы занятак	2	-	2
	УСЯГО	144	43	101

ДРУГІ ГОД НАВУЧАННЯ

Задачы:

пазнаёміць з лакальнымі традыцыямі вышыўкі процягам, аплікацыі саломкай па палатне, ткацтва паясоў, дыянавай вышыўкі;

удасканаліць веды, уменні і навыкі працы ў тэхніках вышыўкі процягам, аплікацыі саломкай па палатне, ткацтва паясоў на ніту і на дошчачках, дыянавай вышыўкі пры стварэнні творчых работ;

навучыць вызначаць мастацкія сродкі дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, выкарыстоўваць атрыманыя веды пры стварэнні ўласных мастацкіх вобразаў;

удасканаліць уменні працаваць над творчым праектам, весці пошукава-даследчую дзейнасць, прэзентаваць вынікі работы.

№ п/п	Назва раздзелаў і тэм	Колькасць гадзін		
		Усяго	Тэорыя	Практыка
	Уводны занятак	2	1	1
1.	Вышыўка процягам	40	12	28
1.1.	Вышывання рэчы ў побыце беларусаў	6	4	2
1.2.	Семантыка арнаменту вышыўкі	6	2	4
1.3.	Старадарожскі строй. Мастацкія асаблівасці старажытнай вышыўкі прадметаў жаночага адзення	10	4	6
1.4.	Вышыўка процягам	18	2	16
2.	Ткацтва паясоў	36	10	26
2.1.	Развіццё традыцый народнага ткацтва ў Старадарожскім раёне	8	2	6
2.2.	Ткацтва пояса на бердзечку	28	8	20
3.	Аплікацыя саломкай па тканіне	30	10	20
3.1.	Рухаўскі дыяван	8	2	6
3.2.	Кампазіцыя, арнамент у аплікацыі з саломкі	12	4	8
3.3.	Роля асновы і фона ў саламяным дыяване. Аплікацыя саломкай па тканіне	10	4	6
4.	Дыянавая вышыўка	18	6	12
4.1.	Дыянавая вышыўка на Старадарожчynie	6	2	4
4.2.	Правэс стварэння мастацкіх вырабаў у тэхніцы «дыянавая вышыўка»	12	4	8
5.	Праектная дзейнасць	8	2	6
6.	Удзел у конкурсах, выставах	8	2	6
	Выніковы занятак	2	-	2
	УСЯГО	144	43	101

ТРАДЫЦЫЙНЫЯ РАМЁСТВЫ СТАРАДАРОЖЧЫНЫ

ВУЧЭБНЫ НАГЛЯДНЫ ДАПАМОЖНІК

ЗМЕСТ

Ад складальнікаў.....	3
Ткацтва – адно з самых старажытных народных рамёстваў на Беларусі.....	5
Падрыхтоўка нітак для ткацтва.....	5
Ткацкі станок.....	6
Асноўныя тэхнікі беларускага народнага ткацтва.....	8
Асаблівасці старадарожскага народнага ткацтва.....	12
Ручнік – цікавы феномен традыцыйнай культуры беларусаў.....	14
Старадарожскія пераборныя ручнікі (аднабаковыя).....	16
Пояс як узор ручнога ткацтва. Асаблівасці тканых паясоў на Старадарожчыне.....	20
Пояс у побыце, звычаях і абрадах беларусаў.....	24
Абласное свята-конкурс па ткацтве “Матчыны кросны” – брэндавае мерапрыемства Старадарожчыны.....	26
Вышыўка – адзін з самых старажытных спосабаў арнаментальнай тканіны.....	31
Традыцыйнае кола арнаментаваных рэчаў.....	31
Традыцыйныя віды палотнаў для вышывання.....	32
Традыцыйныя тэхнікі вышыўкі Старадарожскага раёна.....	32
Арнамент на тканых і вышываных вырабах як своеасаблівы шыфр беларускага народа.....	36
Традыцыйнае беларускае адзенне. Лакальныя адметнасці старадарожскага строю.....	39
Рухаўскі дыван – адмысловая творчая тэхніка аплікацыі саломкай па тканіне.....	47
Дывановая вышыўка – спрошчаны спосаб стварэння дывана.....	55
Народныя майстры Беларусі на Старадарожчыне.....	58
Агляд выданняў, у якіх змешчаны матэрыялы аб традыцыйных рамёствах Старадарожчыны..	63
Літаратура.....	69

ПОСТЕХАЎ

ПОСТЕХАЎ

ПОСТЕХАЎ

ПОСТЕХАЎ